

Kolkja Lasteaed-Põhikooli LOOVTÖÖDE koostamise ja läbiviimise juhend

2011. aasta Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud põhikooli riiklikus õppekavas sätestatakse, et põhikooli kolmandas kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline, ja mida võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt (PRÕK § 15 p 8).

Alates 1. septembrist 2013. on loovtöö üheks põhikooli lõpetamise tingimuseks (põhikooli riiklik õppekava § 23 p 1).

1. Üldsätted

- 1.1 Kolmandas kooliastmes korraldab Kolkja Lasteaed-Põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
- 1.2 Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud.
- 1.3 Loovtööks võib olla uurimus, projekt, omaloominguline töö, kunstitöö või muu taoline.
- 1.4 Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kollektiivselt teostatud loovtööde puhul peab rühma iga liikme panus olema selgelt tõendatud ja nähtav igas töö etapis.
- 1.5 Loovtööna valminud uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Omaloominguline töö eeldab idee loomist, teose valmimist ja esitamist.
- 1.6 Loovtöö sooritatakse Kolkja Lasteaed-Põhikoolis 8. klassis, kuid teema ja juhendaja valitakse 7. klassi lõpus vastavalt loovtööde ajakavale (Lisa 1).
- 1.7 Põhikooli lõpetab õpilane, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö.
- 1.8 Loovtöö pealkiri kantakse 8. klassi tunnistusele ja põhikooli lõputunnistusele.

2. Loovtöö mõiste ja eesmärgid

- 2.1 Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ning kinnistab ja täiendab koolis omandatud.
- 2.2 Loovtööks võib olla uurimistöö või praktiline töö, mis on õpilase või õpilaste poolt loodud

teos, üritus, mäng, kunstitöö, õppematerjal, näitus, projekt vms ning selle kirjalik kokkuvõte ehk raport.

2.3 Õpilasuuring eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteematiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Uurimust tehes seab õpilane eesmärgi uurida mingit teemat, nähtust, protsessi vm, toetudes allikmaterjalile ning oma kogemusele. Põhikooliõpilasele jõukohased uurimistegevused on näiteks teabe kogumine ja liigitamine, statistiliste andmete esitamine, intervjuerimine, isiklike kogemuste kirjeldamine ja kirjalik esitamine jms.

Uurimus on selgelt ja täpselt sõnastatud kirjalik tekst, kus esitatakse töö eesmärk, põhiseisukohad, uurimistulemused ja lõppseisukohad. Uurimistöö kaudu süstematiseerib, kinnistab ja laiendab õpilane koolis omandatud, arendab iseseisva töö oskusi ja loovust, üldistab töö käigus saadud kogemusi.

2.4 Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö. Projekt annab ürituse korraldamise kogemuse, juhtimis- ja meeskonnatöö kogemuse. Projekti võib kaasata erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

2.5 Loovtöö muusikateose või kunstitööna käsitleb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Juhul kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile.

Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming aga ka muusikateose esitamine.

Kunstitöö võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, *performance* jne.

2.6 Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

3. Loovtöö teema ja juhendaja valimine

3.1 Loovtöö teema valik peaks

- lähtuma paikkondlikult ja/või õppeprotsessis olulistest teemadest, arvestades õpilase huvisid ja võimeid;
- võimaldama teema lühidat ja konkreetset sõnastust, laia teemavaldkonna kitsamat piiritletust, et töö ei kujuneks õpilasele üle jõu käivaks;
- arvestama õpilase isiklikku huvi ja võimeid;
- arvestama juhendamise võimalikkust (allikmaterjalide kättesaadavust, katsete teostamisvõimalust jms) ja sobiva juhendaja olemasolu.

3.2 Üldjuhul on juhendajaks aineõpetaja(d). Soovi korral võib juhendaja olla väljastpoolt kooli, kuid siis peab olema kaasjuhendaja koolist, kes suunab eelkõige koolis kehtivate loovtööõuete vormilist täitmist.

3.3 Kõik aineõpetajad esitavad õppekoordinaatorile loovtööde ajakavas äratoodud kuupäevaks (Lisa 1) teemad, mida nad on valmis juhendama ja õpilased saavad nende seast valida endale sobiva.

3.4 Loovtööde võimalikud teemad ja juhendajad avalikustatakse kooli infostendil ja koduleheküljel.

3.5 Õpilane võib 7. klassi lõpus endale ise huvipakkuva loovtöö teema valida. Sellisel juhul peab õpilane tulevase juhendajaga kokkuleppe saavutama enne teemade õppekoordinaatorile esitamise tähtaega.

3.6 Teema ja juhendaja valimisel on õpilasele tugiisikuks klassijuhataja.

3.7 Loovtööde ajakavas äratoodud kuupäevaks (Lisa 1) peavad kõik õpilased valima teema, leppima juhendajaga kokku, kirjutama loovtöö avalduse (Lisa 4) ja viima selle õppekoordinaatorile. Kui õpilane endale ise teemat ja juhendajat ei vali, siis määratakse talle teema ja juhendaja kooli juhtkonna poolt.

3.8 Õppekoordinaator koostab õpilaste tehtud valikute põhjal koondtabeli, mille alusel direktor kinnitab hiljemalt õppeaasta lõpuks käskkirjaga valitud loovtööde teemad ja juhendajad.

4. Loovtöö maht ja läbiviimine

4.1 Loovtöö koostamise ajaline maht on minimaalselt 15 tundi koostaja kohta, st kollektiivselt (maksimaalselt kolm õpilast koos) sooritatava loovtöö puhul tegeleb iga osaleja loovtööga vähemalt 15 tundi. Selle aja sisse on arvestatud töö iseseisev planeerimine ja planeerimine koos juhendajaga, loovtöö läbiviimine, kirjaliku osa vormistamine ning loovtöö kaitsmise

jaoks slaidiesitluse ettevalmistamine.

4.2 Juhendaja

- aitab õpilast teema täpsel sõnastamisel ning töötappide täitmisel;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- soovitab kirjandust ja annab suuniseid info leidmiseks;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele;
- annab allkirja loovtöö raporti tiitellehele, nõustudes töö esitamisega;
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul ning edukaks kaitsmiseks.

4.3 Juhendaja ja õpilane on kohustatud koostama ajakava, mis kindlustab loovtöö õigeaegse valmimise.

4.4 Loovtöö juhendamine ja läbiviimine toimub ainetundidevälisel ajal.

4.5 Juhendaja ja õpilase kohtumised fikseeritakse e-Koolis, kuhu kantakse õpilase ja juhendaja vahelised kokkulepped, tööülesanded ja töö etapid, mis kindlustavad loovtöö õigeaegse valmimise.

4.6 Loovtöö koosneb kahest osast:

1) praktiline osa (loovtöö ise);

2) kirjalik osa (uurimus/raport). Kirjaliku osa maht uurimistöö puhul on orienteeruvalt 8–10 lehekülge, teiste loovtöö liikide puhul 5–7 lehekülge.

4.7 Loovtöö kirjalik osa koostatakse dokumendi „Loovtöö raporti/uurimuse struktuur ja vormistus“ (Lisa 2) nõudeid silmas pidades ning see koosneb järgmistest osadest:

- tiitelleht;
- autorikaitse aspektide järgimise kinnitus koos koostaja(te) allkirja(de)ga;
- sisukord;
- sissejuhatus (0,5-1 lehekülge);
- töö põhiosa (vähemalt 3 lehekülge);
- kokkuvõte (0,5–1 lehekülge);
- kasutatud allikad;
- lisad (vajadusel).

4.8 Loovtöö raport peab olema kirjutatud selgelt, täpselt, keeleliselt korrektselt ning mina vormis.

4.9 Loovtöö raport köidetakse mapi vahele ja säilitatakse kooli arhiivis kolm aastat.

5. Loovtöö kaitsmine

- 5.1 Loovtöö peab olema valmis loovtööde ajakavas äratoodud kuupäevaks (Lisa 1). Õpilane saadab retsensendile loovtöö raporti *Microsoft Word*'i failina koos juhendajapoolse kirjaliku hinnanguga. Rühmatöö korral sisaldab juhendaja hinnang tagasisidet iga loovtöös osaleja panuse ja kohusetunde kohta. Samuti esitab õpilane raporti kooli kulul kahepoolselt väljaprintituna koos teiste loovtöö lisadega (juhul kui need on olemas) õppekoordinaatorile, kes edastab need retsensendile ja kaitsmiskomisjonile.
- 5.2 Retsensent ja kaitsmiskomisjon tutvuvad loovtööga (sh raportiga) kümne tööpäeva jooksul pärast loovtöö esitamistähtaega. Juhul, kui loovtöö on õpilase poolt läbiviidud üritus, osaleb retsensent võimalusel selle läbiviimise juures.
- 5.3 Pärast loovtööga tutvumist saadab retsensent loovtöö retsensiooni õpilasele ja kaitsmiskomisjonile.
- 5.4 Pärast retsensiooni kättesaamist õpilane enam oma loovtööd parandada ei saa. Tööd parandatakse kaitsmiskomisjoni ettepanekul vaid siis, kui hinne on mitterahuldav.
- 5.5 Loovtöö lõpeb avaliku kaitsmisega kaitsmiskomisjoni ees loovtööde ajakavas äratoodud tähtajal. Loovtööde kirjalikku osa säilitatakse kooli serveris pdf-failina. Võimalusel tuleb esitleda valminud praktilist loovtööd.
- 5.6 Loovtöö kaitsmiseks valmistab õpilane ette suulise kaitsmisettekande, mis koosneb järgnevatest osadest:
 - sissejuhatus (töö eesmärgid, teemavaliku põhjendus);
 - töö sisu (töö käik, kasutatud meetodid, kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus);
 - kokkuvõte (hinnang tehtud tööle, kas eesmärgid täideti, põhijäreldused).
- 5.7 Suulist ettekannet võib illustreerida näitliku abimaterjaliga (*PowerPoint*-esitlus, posterid, fotod, video, film vms).
- 5.8 Kaitsmisettekande pikkuseks on kuni 10 minutit, millele järgneb umbes 5-minutiline küsimustele vastamine. Kollektiivse töö puhul osalevad kaitsmisettekande esitlemisel kõik õpilased.
- 5.9 Kaitsmiskomisjon on viieliikmeline ning üldjuhul koosneb loovtöö valdkonnaga seotud aineõpetajatest. Kaitsmiskomisjoni tööd juhivad komisjoni esimees.
- 5.10 Loovtöö kaitsmise ebaõnnestumise korral antakse õpilasele võimalus töö täiendamiseks ja määratakse uus kaitsmise aeg

6. Loovtöö hindamine

6.1 Loovtöö hindamise eesmärgiks on:

- kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

6.2 Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu kolmeliikmeline kaitsmiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme töö panusele.

6.3 Hinnang antakse:

- Töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust.
- Loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust.
- Loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine.
- Loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

6.4 Iga kaitsmiskomisjoni liige täidab loovtöö kaitsmise käigus loovtööde hindamislehe (Lisa 3), milles hinnatakse kõiki hindamismudelil välja toodud komponente 5, 4, 3, 2, 1 või 0 punktiga. Iga kaitsmiskomisjoni liige teeb põhjendatud ettepaneku koondhindeks.

6.5 Loovtööd hinnatakse 5 palli süsteemis.

6.6 Hinne tehakse õpilasele teatavaks kolme tööpäeva jooksul e-Kooli kaudu. Kui loovtöö ja selle kaitsmine hinnatakse puuduliku hindega (hinne „1“ või „2“), siis korratakse korduskaitsmine.

6.7 Loovtöö pealkiri kantakse klassitunnistusele ja põhikooli lõputunnistuse hinnetelehele.

Lisa 1. Loovtööde ajakava

Lisa 2. Loovtöö raporti/uurimuse struktuur ja vormistamine

Lisa 3. Loovtööde hindamislehed

Lisa 4. Loovtöö avaldus